

TLAČOVÁ SPRÁVA

Autorka, titul výstavy:	Mira Podmanická: HERBARIUM
Miesto konania:	Galéria Jána Koniarka, Synagóga – Centrum súčasného umenia, Halenárska 2, Trnava
Kurátorka:	Lucia Miklošková
Vernisáž:	18.6.2019 (Ut) o 18.00 hod.
Trvanie výstavy:	18.6. (Ut) – 28.07. (Ne) 2019

Tvorba Miry Podmanickej je bytostne ukotvená v sochárskom uvažovaní, špecifickým prácou s priestorom a objemom (hmotou). Materiály, ktoré volí, nie sú klasicky sochárske, pevné a trvalé, ale naopak mäkké a poddajné a dielo neraz predurčuje k zániku (papier, porcelán, textil, sadra, suché rastliny). Táto jemnosť či krehkosť je výrazová kvalita, ktorá sa viaže s prácami autorky. Podmanická prostredníctvom svojho diela vymedzuje priestor, odohrávajúci sa niekde na pomedzí, medzi nami a svetom, medzi mentálnym a fyzickým priestorom, imaginatívnym a reálnym. Veci na zobrazeniach sú nám dôverne známe (napr. bytové interiéry, výseky krajiny, kvety) a predsa ich autorka interpretuje akoby už prekročili hranicu sveta pred nami, vrástli sa nám pod kožu a stali súčasťou inej, vnútornej krajiny.

Cyklus Herbáre autorka rozvíja od roku 2013. V Synagóge ho prezentuje v doposiaľ najkoncentrovanejšej podobe. Ide o zbierku usušených rastlín, ktoré sú vložené do plochy obrazu, prišívané a spontánne dopovedané abstraktnou niťovou kresbou. Inokedy je výšivka kombinovaná s kresbou perom, rozširujúcou telo rastliny, alebo analyticky skúmajúcou morfológiu byliny. Rastliny nie sú rozlíšené na šlachetné odrody, liečivé druhy alebo buriny. Všetky odkazujú k všadeprítomnej prírode, ktorá mizne zraku. Práce sú symbolicky inštalované v rovine zeme. V prípade že si ich divák chce prehladiť zblízka, musí sa k nim zohnúť. Pre samotnú autorku sú tieto herbáre formou zápisu, nechronologickým denníkom, niekoľkokrát vrstvenou časopriestorovou mapou. Skrz zbieranie rastlín zaznamenáva svoj pohyb naprieč krajinou. Rastliny vkladá do kníh, prirodzene na ne zabúda, aby ich opätovne objavila a oživila.

Podmanická pracuje s opozíciou prírodného materiálu a technickej strojovej kresby. To, čo kedysi bolo rastúce a živé je tu krehké a mŕtve a naopak strojová kresba divoko oživa a prerastá plochu. Tieto herbáre môžeme vnímať aj ako *memento mori* (memento smrteľnosti), alebo tiež *vanitas* (márnosť), ako poukaz k prchavosti okamžiku, kedy myšlienka smrti upozorňuje na krásu života (resp. zväznamenjuje ho).

Mira Podmanická pôsobí ako odborná asistentka na katedre Socha, objekt, inštalácia na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Magisterské aj doktorandské štúdium absolvovala na VŠVU (u doc. J. Hoffstädtera, akad. soch.). Popri svojej sochárskej práci sa venuje keramike a okrajovo aj šperku. Kým pre jej sochársku tvorbu je typické nabaľovanie objemu, pre dizajnérske realizácie a šperky je charakteristické odlievanie „živých“ foriem (skutočných, nie modelovaných vecí – napr. čokolády alebo kvetov).

Lucia Miklošková